MTK
Lisäselvitys
7.10.2021

Edustaja Järvinen kysyi 1.10. kokouksessa CAP27 -strategian ilmastotoimista/päästövähennyksistä ja maatalouden ilmastotiekartasta. Maatalouspolitiikan ympäristötoimenpiteet on koko Suomen EU-jäsenyysajan kohdennettu vesiensuojeluun ja jo päättyneellä kaudella erityisesti Itämeren rannikkoalueen sekä Saaristomeren vesiensuojeluun. Vesiensuojelun ohella on painotettu luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä ja ylläpitämistä. Erikseen kohdennettavia ilmastotoimenpiteitä järjestelmässä ei ole juurikaan ollut. Maatalouden ilmastotiekartta taas sisältää vaihtoehtoisia polkuja maatalouden ilmastopäästöjen vähentämiseen. Näille toimenpiteille on määritelty kustannukset ja sitä kautta rahoitustarpeet toimenpiteiden toteuttamiseksi. Toteutuakseen ilmastotiekartta tarvitsisi siis lisärahoitusta. CAP27 -strategialuonnoksessa maatalouspolitiikan kokonaisrahoitus taas vähenee vuositasolla vuoteen 2020 verrattuna niin nimellisesti kuin reaalisesti. Samalla politiikan painotuksissa luonnon monimuotoisuuden ja ilmastotoimenpiteiden merkitys kasvaa. Muut hallitusohjelman mukaisesti korostettavat painopisteet ovat eläinten hyvinvoinnin parantaminen ja luomutuotannon edistäminen. Kaikkiin näihin painotuksiin ohjataan aiempaa enemmän rahoitusta. Nämä edellä mainitut painotusmuutokset rahoitetaan leikkaamalla tukijärjestelmässä olevia tulotukia eli tukia, jotka on tarkoitettu viljelijöiden toimeentulon turvaamiseen. Näiden tukien leikkaus on yhteensä yli 100 milj. euroa vuodessa. Summaa voi verrata esimerkiksi Luonnonvarakeskuksen arvioon 550 milj. euron maataloustulosta kuluvalle vuodelle, niin saa käsityksen CAP27 -strategia mahdollisista vaikutuksista viljelijöiden tulotasoon. Vaikuttaakin siis siltä, että kukaan ei ole tyytyväinen kyseiseen strategialuonnokseen.

Yleisesti ottaen CAP27 -strategiassa ilmastotoimenpiteitä toteutetaan sekä pakollisina että vapaaehtoisina. Strategialuonnos sisältää uusia pakollisia ja vapaaehtoisin toimenpiteitä. Lisäksi joitakin vapaaehtoisia toimenpiteitä voisi jatkossa toteuttaa aiempaa suuremmassa laajuudessa. Viljelijälle vapaaehtoiset toimenpiteet ovat maatalouspolitiikan välineistössä ns. korvauksia, joissa viljelijälle korvataan pääasiassa toimenpiteestä aiheutuneet kustannukset ja vain pieni osa korvauksesta on kannustinta eli tulotukea. Vapaaehtoisuuden takia näiden toimenpiteiden todellinen laajuus ja vaikutukset selviävät vasta vuoden 2023 jälkipuoliskolla. Kaikki tähänastiset laskelmat vaikutuksista perustuvat arvioon toimenpiteen toteutusalasta.

ystävällisesti,
Juha Lappalainen